

ČITATELJI! Prosimo, pogledajte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina poteče. V teh časih splošnega povziranja cen, potrebuje list Vaše sodelovanje. Skušajte imeti naročnino vnaprej plačano.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Registered as Second Class Matter September 25th, 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 101 — Štev. 101

(Telephone: CHelsea 3-1242)

NEW YORK, FRIDAY, MAY 22, 1942 — PETEK, 22. MAJA, 1942

VOLUME L — LETNIK L

RUSI OBŠLI HARKOV

MEDTEM KO SE MARŠAL TIMOŠENKO ZADOOLJUJE S TEM, DA VZDRŽUJE RDEČA ARMADA NEMŠKO PROTIOFENZIVO MED BARVENKOVO IN IZJUMOM, SO N JEGOVE ČETE PREBILE VSE NEMŠKE OBRAMBNE ČRTE IN ZLOMILE NEMŠKI ODPOR TER SO OBŠLE HARKOV IN SEDAJ PRODIRAJO PO OBSEŽNIH PLANJAVAH BREZ UTRJENIH VASI.

Ruska armada je pustila mnogo "jezevk" ali utrjenih krajev, okoli katerih pa se Rusi vedno tesneje zgrinjajo. Silovit ogenj ruske artilerije je razbil mnogo takih jezevk.

V teh bojih so imeli Nemci tako velike izgube, da mesto, kot so imeli navado, da bi napadali z več tisoč vojakov in z velikim številom tankov, napadajo sedaj samo s po bataljonih in polkih in komaj s kakimi 10 ali 15 tanki in aeroplani.

Rusi z največjo naglico vdarjajo na še nekatere ostale nemške garnizije in jih uničujejo eno za drugo. Neka močna garnizija, ki so jo Nemci utrjevali tri mesece, je bila zdrobljena v 40 minutah, navzile temu, da je bila zarovovana z utrjenimi stolpci. Rusi so zaplenili 12 topov.

Nek tak napad popisuje "Rdeča zvezda" in ga stavi za zgled za druge napade. Zgodaj zjutraj so Rusi namerili topove na sovražno artilerijsko postojanko. Top je bil tako natančno namerjen, da je prvi izstrelek zadel naravnost v baterijo, da so se topovi zvalili po tleh, topničarji pa so bili vrženi visoko v zrak. Prihodnji streli so zadeli skladišče municije in nastala je silovita razstrelba in Nemci niso oddali nobenega strela več.

Nato so pričeli bombniki in strmoviki bombardirati in obstreljevati utrjeno vas in v tej veliki zmešnjavi se je na strelah velikih tankov pripeljala v vas infanterija, pripravljena, da takoj skoči na sovražnika. Nemci so bili v skrajno nevarnem položaju; nekateri so bežali, drugi so poskakali v bližnjo reko, v kateri so bili vstreljeni ali so pa utonili.

S takimi naglimi vdarci je maršal Timošenko razbil nemške obrambne črte in v njih napravil velike vrzeli, skozi katere pridrižijo tanki in infanterija. Skoro v vsakem takem slučaju Nemci takoj pošljejo v boj svoje rezerve, toda vsak protinapad Rusi uničijo in neprestano prodirajo dalje. In do večera so Rusi napredovali 6 milj.

Na skrajnem severu so Rusi v "beli noči" nepričakovano napadli Nemce in Fince na več krajih in so napredovali 12 milj ter prišli v bližino velike ceste, po kateri je osiška armada zvezana z jugom.

V močvirnatih in gozdnatih pokrajinah v severni Kareliji ali Laponski so Rusi pobili 3000 Nemcev in Fincev.

Obe operaciji—v Ukrajini in Kareliji—sta si v vsakem oziru popolnoma različni, toda imata eno skupnost: kažeta veliko ofenzivno pripravljenost tam, kjer poveljstvo pričakuje, da bodo Nemci pričeli svojo ofenzivo. Tako je vsaka nemška ofenziva zlomljena, predno je bila pričeta.

Boji okoli Harkova se bijejo na prostranih stepah, na katerih ni skoro nobenega drevesa, na Kareliji pa v gostih smrekovih gozdih, kjer so močvirja in jezera še vedno zamrznjena, toda led ni več toliko trden, da bi zdržal armade.

Stara kopališča najdena v Jeruzalemu

Pri gradbi nove ceste, ki pelje od Jeruzalema proti zapadu, so delavci našli na zelo pomembne ostanke iz rimske dobe.

Ko so delavci kopali okoli nekega hriba pet milj izven Jeruzalema, so odkrili več sob, ki imajo tla iz mozaika, ali pa iz mramorja in so, jih Rimljani najbrže rabili za kopališča. Našli so tudi cevi, po katerih je voda prihajala iz rezervarja.

Okoli kopališča so bile raztresene črepije steklenih posod. Na stenah so še tudi ostanki nekaterih barvanih slik.

Ko so Rimljani imeli Palestino v svoji oblasti in z njo Jeruzalem, so imeli na vrhu hriba zdravilišče, ki ga Arabci še danes imenujejo "Kolonia". Sedanja arabska vas je bila sezidana na razvalinah rim. vil.

Himmler gospodari na Holandskem

Heinrich Himmler, načelnik zloglasne nemške tajne policije gestapo, je prevzel poveljstvo nad holandskimi nacijskimi četami in policijo. To pomeni, kot pravi stockholmski list "Tidningen", da bo Holandska priključena k Veliki Nemčiji kot avtonomna provinca pod imenom Niedermark, ki jo bo upravljal holandski nacijski Anton Mussert.

Češki uporniki na delu

Kot v prvi svetovni vojni, se tudi sedaj po slovitih Krivo Klaty gozdovih skriva več sto upornikov Čehov, ki se proti Nemcem poslužujejo sabotaže, kjerkoli morejo. V teh gozdovih so se med prvo svetovno vojno skrivali oni Čehi, ki se niso hoteli v avstrijski armadi bojevati prot zaveznikom.

Cetniki v boju z Italijani v Bosni

Iz Carigrada (dne 18. maja) poroča ICN, da tajna jugoslovanska radijska postaja poroča iz Jugoslavije, da so se ponesrečili vsi nemški in italijanski poizkusi, da bi zavzeli kraje, ki so jih osvobodili oddelki četniške in dobrovoljske vojske v Sandžaku in Bosni. Vojska zasednih oblasti je imela velike izgube.

Italijanske sile, ki se ponašajo ob reki Drini pri Goraždu, so bile zadržane na črti Pljevlje-Čajniče-Goražda, kjer se je vnela bitka, ki je trajala vso noč. Poveljništvo četniške in dobrovoljske vojske je izdalo ukaz, naj se ne dvignejo v zrak vsi mostovi na reki Drini. To je ustavilo napredovanje italijanske motorizirane pehote. Italijani so imeli posebno hude izgube v ostrih bitkah pri Goraždu, odkoder so poslali v Mostar po pomoč. Četniški oddelki so poslano pomoč z uspehom napadli in jo uničili blizu Mostarja.

V zadnjih spopadih so jugoslovanski rodoljubi zajeli veliko število vojakov, podčastnikov in častnikov. Ujetniki pripovedujejo, da so med vsemi italijanskimi enotami posejani agenti Gestape, ki se skrivajo pod imenom nemških "inštruktorjev".

Več skupin hrvatskih vojakov, ki jih je Pavelić nasilno mobiliziral v vstaško vojsko, je prešlo v Bosni k četnikom.

Italijanske vojaške sile imajo velike težave z oskubo. Četniki redno napadajo njihove transporte na cestah proti Pljevlju. Sedaj poizkušajo Italijani pošiljati okoljenim italijanskim vojašnicam v Sanžaku in Bosni-Hercegovini pomoč z letali. Večino materiala, ki so ga spustila letala, so pobrali četniki.

IZJAVA JUGOSLOVAN. MINISTRA SNOJA

Minister izjavlja, da je Jugoslovanski odbor vzpodbuda za druge male narode.

Jugoslovanski ministri Franc Snoj je izjavil, da se v vsej Jugoslaviji borijo Srbi, Hrvati in Slovenci proti Nemcem in Italijanom.

Dejal je, da Jugoslovani dajejo vzpodbudo drugim balkanskim narodom, da odvržejo jaram osišk.

"Ves svet pozna junaštvo Srbov pod generalom Dražom Mihajlovićem", je dejal jugoslovanski državnik. "A proti osišk se bore prav tako Hrvati in Slovenci."

"V našem kraju Laneovo so Nemci spreminili tovarno poljišča v tovarno smučarstva za nemško vojsko. Prebivalci so tovarno požgali do tal in vzeli s seboj dva nemška častnika kot talca."

Mr. Snoj dalje poroča, da so Nemci za maščevanje ubili 20 prebivalcev in jih potem v odprtem tovarnem avto vozili skozi kraj.

Borba proti zasednim oblastim združuje Srbe, Hrvate in Slovence v eno celoto. Jugoslovanski državnik je dejal, da so načrti za povojno obnovo

MADŽARSKA HOČE REKO. — Poročilo iz Berna v Švici naznanja, da je odšla delegacija madžarskih zastopnikov pod vodstvom Bele Imredyja, predsednika madžarskih državnih železnic v Stresso, da se pogaja z italijanskimi zastopniki glede Reke, katero hoče Madžarska porabliti kot svoje pristanišče. Mešana komisija bo izdelala načrt za železniški in pomorski promet za Reko.

NEMCI, ITALJANI PROTI ČETNIKOM

Kot pravijo poročila iz Budimpešte, so osiške armade pričele novo ofenzivo proti četnikom v Bosni.

Nemške, italijanske in hrvatske izdajalske čete so se odpravile, da uničijo vedno močnejšo armado četnikov. Severno krilo osiške armade je pod poveljnikom nekega nemškega artilerijskega generala, južnemu krilu pa poveljuje italijanski general Mario Roatta.

Skupno s to ofenzivo pa skušajo osiške vojaške oblasti pregovoriti prebivalce, ki so večinoma pobegnili v gore, da se vrnejo na svoje domove. Po deželi razširjajo razglase, v katerih pozivljajo ljudi, da se vrnejo domov in se posvetijo svojem običajnemu delu.

Spomenica Jugoslovanske vlade O MADŽARSKIH ZVERSTVIH V JUGOSLAVIJI predana amer. vladi

V spomenici, ki jo je jugoslovanski poslanik Konstantin Fotić predal državnemu tajniku Cordell Hullu, jugoslovanska vlada obtožuje Madžarsko zaradi strašnih zverstev v Jugoslaviji. Spomenica obtožuje Madžare, da so "pobili okrog 100.000 Srbov, mož, žen in otrok."

Podrobnosti, ki jih je dobila jugoslovanska vlada, se nanašajo na pokolje, posilstva, mučenje z lakoto, požige in okrutnosti v koncentracijskih taboriščih. Ti strašni podatki obsegajo ves čas madžarske okupacije ozemlja na severu Jugoslavije, od aprila prejšnjega leta.

Vpoklic "starih" nabornikov

Naborni urad v New Yorku (New York Selective Service) bo 8. junija pričel, kot je včeraj naznanil ravnatelj urada polkovnik Arthur V. McDermott, klicati v armado nabornike v starosti od 45 do 65 let in sicer ona, ki so bili postavljeni v razred 1-B.

"Ti 1-B naborniki, ki so sposobni za omejeno vojaško službo, so zelo visoko izveščani, ki bodo služili na prostori, kjer bodo mogli pokazati svoje najboljše vojaške zmožnosti," je rekel McDermott.

"Malokateri izmed teh pa bo dobil delo pri mizi. Četudi velja za nje označba "omejena vojaška služba", bo pri vsem tem večina dodeljena dejanski vojaški službi v armadi. In to ti može tudi po večini želijo, kakor oni, ki sedaj služijo z označbo 1-A."

McDermott pravi dalje, da bo med temi le malo takih, ki so v resnici sposobni za vojaško službo. Po njegovem mnenju pa se jih bo mnogo tudi prostovoljno prijavilo.

Možje, ki imajo število 1-B, pa se hočejo prostovoljno prijaviti, naj se takoj prijavijo pri krajevnem nabornem uradu in naj povejo svojo željo.

Marsinkdo pa sedaj ne bo vpoklican, toda bo še vedno ostal v seznamu in bo mogoče vpoklican kdaj pozneje.

zelo napredovali. Močna Jugoslavija in močna Grčija bosta sodelovali pri delu za ureditev Balkana.

IZDANA TAJNOST ŠKODUJE

Nek ameriški časnikarski poročevalci, ki je živel v Franciji, pa je sedaj prišel v Lizbono in se bo z ameriškim diplomati odpravil v Ameriko, poroča, kako se je zaradi zaupnega sporočila iz Washingtona maršalu Petainu Pierre Laval naglo vrnil na čelo francoske vlade v Vichyju. Washingtonska vlada je zaupno obvestila maršala Petaina, da Laval ni persona grata (priključna oseba).

Ameriški poslanik admiral Leahy je predložil maršalu Petainu tozadevno sporočilo, ki pravi, da bi Lavalova vrnitev v vlado resno poslabšala položaj. Maršal Petain je Leahyju obljubil, da bo v tem sporočilu razmišljal. Takoj naslednji dan pa je bilo sporočilo v Lavalovih rokah in je, seveda bilo takoj na razpolago Nemcem. Posledica tega je bila, da so Nemci od maršala Petaina zahtevali, da je Laval takoj postavljen za ministrskega podpredsednika, s katerega mesta ga je Petain odstavil leta 1940. In tako je Laval postal "načelnik vlade."

Delo Amer. Rdečega Križa

Glavni urad Ameriškega Rdečega križa v Washingtonu naznanja, da je v dveh tednih do 9. maja prejel nad 16 tisoč sporočil od raznih oseb v Evropi, ki so bila naslovljena na njihove sorodnike in prijatelje v Zdr. državah.

Ta sporočila so bila pisana v holandskem, danskem, francoskem, italijanskem, nemškem, madžarskem, rumunskem, slovenskem, hrvaškem, srbskem, poljskem jeziku in mnogih drugih jezikih. To delo opravljajo brezplačno prevajatelji, uradniki poslaništev in tudi Amerikanci, ki so večji kakega tujega jezika.

Ta sporočila od civilnih oseb v vojskujočih se ali pa v zasedenih deželah pripadajo skrozi Meharodni Rdeči križi v Ženevi v Švici. Odkar so tuči Združene države stopile v vojno, so bila poročila iz Evrope zelo redka, ker pač ni bilo pošne zveze.

Ameriški Rdeči križ je od septembra leta 1939 opravil že 274.069 poizvedovanj o sorodnikih in prijateljih v tujih deželah. Večinoma so bila to povpraševanja o osebah, o katerih je bilo znano, kjer so nazadnje živele v kaki evropski deželi.

Sporočila civilnim osebam v katerikoli sovražni ali pa od sovražnika zasedeni deželi je mogoče poslati samo skozi Rdeči križ in sicer na tiskovini, ki jo je mogoče dobiti v vsakem uradu Ameriškega Rdečega križa. Sporočilo sme vsebovati samo 25 besed in mora biti napisano v treh vodih.

MOSKVA POZDRAVLJA SRBSKE ČETNIKE

V uvodnem članku moskovske "Pravde" stoji Jugoslavija na čelu seznamu zasedenih držav, ki se borijo proti nacijskemu jarmu. Jugoslavija je ne le edina edina država, v kateri je odpor dosegel zavidne uspehe, temveč tudi država, ki je Nemci niso mogli pridobiti za resnično udeležitev vojne proti Rusiji.

Železnice so mrtve in vojna industrija je nemogoča.

Po poročilih iz Jugoslavije je porušenih vseh pet tovarn letal, ki so delovale v Jugoslaviji pred prihodom Nemcev.

To pomeni za nemško vojsko že deslet izgubo 3000 letal. Srbski četniki so popolnoma razdejali veliko tovarno orožja

v Kragujevcu, v kateri je pred vojno delalo nad 1000 delavcev.

Prav tako s poskrbeli za rudnike bakra v Boru, tovarno aluminija v Šibeniku in zaklade evineca in premoga v vseh krajih države, da jih Nemci ne morejo izkoriščevati.

Tista industrijska podjetja, ki so padla v nemške roke, so postala nerabna zaradi neprestane sabotaže ne samo s peškom, temveč tudi z dinamitom.

Tako zavisi pridelek aluminijskega rudnika v Lozovu in tovarna papirja na Sušaku od zaloge dinamita, ki jo ima na razpolago prebivalstvo.

MUSSOLINI—STARI ZAHRTNEŽ

Ker se je Mussolini s svojimi vojakmi osmešil, ker mu niso mogli priboriti nobene nove dežele, hoče sedaj zahrbtno priti do kakih posestev, ki so last kake druge države. In sedaj se je zopet spravljal nad Francijo. Mussolini že nad dva tedna nadleguje in prosi Hitlerja, da mu dovoli, da bi smela "hrabra" italijanska armada zasesti Nice in Savojo in da bi laške bojne ladje smele zapeljati v Ajaccio na Korziki, ki je francoska last, v Toulon in Bizer-to, da zopet vpostavi svoj ugled v Italiji.

Mussolini je posebno postall vsiljiv v Berlinu, ko se je izkazalo, da Laval med svojim narodom ne more najti nobene opore. Ko je pred enim mesecem Laval zopet prevzel vlado v Vichyju, je Berlin upal, da bo utrdil svoje stališče na zapadu, medtem ko so bile nemške armade poslone proti Rusiji.

Od tedaj pa se je jasno pokazalo, da francoski narod Lavalu ni najmanj ne podpira, je izgubil Madagaskar in je skoro prelomil z Združenimi državami.

Berlin pa najbrže Mussolinijevo prošnjo, da bi njegova armada vdarila v Francijo, ne bo ugodil, kajti francoska produkcija je še vedno velikanška pomena za Nemčijo in italijanski pohod v Francijo bi povzročil dolgo dobo napetosti, ki bi slednjič prešle v odprte sovražnosti med Francijo in Italijo.

OSIŠKE LADJE TORPEDIRANE

Angleška admiraličeta je naznanila, da so angleški torpedni aeroplani napadli osiški konvoj v Sredozemskem morju in so mogoče zadeli en trgovski parnik in en rušilec.

Osiški aeroplani so včeraj zopet napadli letališča na Mal-ti, toda so napravili le majhno škodo. Protizračni topovi so uničili en osiški bombnik, dva pa so poškodovali.

Angleški aeroplani so zopet bombardirali Bengazi v pone-deljek in v sredo podnevi.

Peščeni viharji zelo ovirajo vojne operacije v Libijskih puščavi. V severnem delu Libije so bile pregnane majhne skupine osiške infanterije in tančnih oddelkov.

BOLGARI NE GREDO PROTI RUSOM

Nemški poročevalci v Sofiji je sporočil listu "Neue Zürcher Zeitung" v Curihu v Švici, da se je po dolgi in zelo razsežni agitaciji prostovoljno prijavilo za vojno proti Rusiji 12 Bolgarov.

Poročevalci v svojem poročilu dodaja, da so se tudi oni Bolgari, ki so bili zadnjih šest mesecev navdušeni za Nemčijo, zelo ohladili in so izgubili vero v nemško zmagao.

Selitev ruskega reliefnega urada

Urad za ruski relief je sporočil, da se je s sedajnjega prostora na 535 — 5th Avenue, preselil na 11 E. 35th St., New York, N. Y.

Telefon je: Murray Hill 6-3203.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovene Publishing Company, (A Corporation).
Frank Baker, President; J. Lupsha, Sec. — Place of business of the
corporation and address of above officers: 216 WEST 18th STREET,
NEW YORK, N. Y.

49th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.

Subscription Yearly \$8.—, Advertisement on Agreement.

Na celo leto velja list za Ameriko in Kanado \$8.—; za pol leta \$4.—;
za štiri leta \$30.—; za New York na celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.
Za inostranstvo na celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniš sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: CHelsea 5-1423

MUSSOLINI—HITLERJEV OPRODA

Italija je zaveznica osi, toda dvomljive vrednosti, lačna dežela, ki ne čuti nobenega prijateljstva do svojih zaveznic; razočarana, polna ponižanja in trpljenja in zrela, da odpade kot črveno jabolko iz drevesa osi.

Posebno odveč je italijanskemu narodu vojna z Združenimi državami. Amerikanci, ki so bili prisiljeni ostati v Italiji pet mesecev, ko je Mussolini napovedal Zdrženim državam vojno, so prepričani, da se je domača fronta v Italiji vsled tega zelo zrahljala.

Toda ni še neposredne nevarnosti, da bi se zrušil italijanski gospodarski stroj, kajti od enega do drugega konca italjskega polotoka je 200.000 nemških vojakov, ki drže Italijane v strahu in pokorščini. Pri vsem tem pa Hitler v Italiji nima zaveznice, ki bi bila kaj vredna.

Mussolini je v resnici postal gaudeiter pod Hitlerjem. In medtem ko Nemci vedno bolj stiskajo Italijo s svojimi kremplji, postaja med italijanskim narodom že tako globoko ukoreninjena mržnja do Nemčije še vedno večja.

Japonce Italijani sicer občudujejo zaradi tako naglih in velikih uspehov, toda nekaj jih je Mussolini označil kot barbarsko nevarnost za zapadno civilizacijo in nekateri Italijani se sedaj sramujejo, ker jim je Mussolini ob neki poznejši priložnosti rekel, da je čast za Italijo, da se more bojevati ob strani junaške Japonske.

V Italijo prihaja vedno več nemških vojakov in posebno mornarjev podmornic in mnogo gestapo agentov, ki drže Italijane v vrsti nacističnega programa.

Kot rečeno, Italijani vojno z Združenimi državami ni nič kaj po volji, pa vendar najdejo v njej nekaj tolažilca, ker upajo, da bo Nemčija ravno zaradi tega, ker je pričela vojno z Združenimi državami, poražena. Nekateri tujei, ki so prišli iz Italije, celo pravijo, da polovica italijanskega naroda želi, da bi Amerikanci in Angleži vpadli v Evropo, samo da zdrobijo nacizem in rešijo Italijo nemškega zatiranja.

Odkar se je pričela vojna proti Združenim državam ni bilo v Italiji še nobene sovražne demonstracije proti Amerikancem, kajti smatrajo jih za prijateljske sovražnike.

Italijani tudi okušajo pomanjkanje raznega živeža in prihodnjo zimo, ako do tedaj vojne še ne bo konec, bo mnogo Italijanov umrlo od lakote in mraza. V Italiji sedaj celo primanjkuje kruha, špagetov in olja, česar je bilo vedno v izobilju.

Italiji je popolnoma zmanjkalo železa, bakra in drugih kovin, kakor tudi olja, gumija in mnogih tkanin in da je to blago dobila iz Nemčije, je morala zanj drago plačati s svojimi poljskimi pridelki.

Sadje in zelenjave je bilo v Italiji vedno v izobilju, danes so te stvari jako redke. Po celi Italiji so zrastle "črne trgi" za one Italijane, ki morejo plačati \$2.16 za funt jajc, \$1 za funt kuretnine ali presnega masla, \$25 za funt suhe gnjati ali čaja. To je samo za bogate Italijane in za fašiste, kar med narodom povzroča veliko ogorčenje in jezo.

Il duce je med svojim narodom izgubil že skoro ves vpliv. Običajni eviva-klici zanj so utihnili, ali pa prihajajo le še pritaženo in z nevoljo. Mussolini sam kaže svojo razdraženost v svojih govorih, ki pa so že zelo redki.

Kralj Viktor Emanuel živa še vedno splošno spoštovanje, je pa politično brez vsake moči. Prestolonaslednik princ Umberto, ki je bil nekaj upanje nasprotnikov fašizma, je armadni poveljnik in se je menda spravil s fašisti.

Vse kaže, da so minili časi, ko sta se Hitler in Mussolini prijateljsko v zmagovalstvu poljubovala in prišel bo čas, ko se bosta samo še žalostno objemala—poražena.

NALEZLJIVE BOLEZNI V HRVATSKI

Poročilo iz Carigrada, dne 18. maja potom ONA pravi, da zločinska delavnost Pavelića in njegove sodelavce je povzročila med hrvaškimi prebivalstvom silen dvig smrtnih slučajev. "Zdravstveni minister" v Pavelićevi vladi, Petrić, je bil nedavno v razgovoru s predstavnikom hrvaškega tiska prisiljen priznati, da je jetika postala za Hrvaško silno nevarna žuga. (JIC)

Gospodarski pregled ljubljanske province

(Direktno iz Slovenije.)

Ljubljanska provinca je še vedno nekaka gospodarska enota zase, ne samo s svojimi zakoni, ampak tudi s svojim gospodarskim področjem, svojimi carinami ki se sicer lahko z odredbami komisarijata opušča, spreminjajo, itd. Prilagoditev na italijanske razmere sicer počasi je skoro avtomatično v teku Italijansko gospodarstvo je za enkrat ne ogroža, ker je izdal komisariat prepoved ustanavljanja italijanskih podjetij, zavarovalnic in trgovin.

Finančno se vzdržuje provinca sama s svojim bužetom, v katerega se stekajo vsi viri javnih dohodkov iz katerega koli naslova, razen monopolov in železnice, ki gredo v italijanski proračun. Vsota vseh izdatkov znaša za 9 mesecev po državnem in banovinskem proračunu 130 milijonov lir, ki temu prispeva Italija okoli 25 milijonov lir, iz italijanskega državnega bužeta, zato pa dobi dohodke monopolov, ki znašajo okoli 20 milijonov lir. Proračun železnice je vključen v italijanski državni proračun. Železnica je bila v začetku strahovito pasivna. Prav tako smatrajo, da je pasivna pošta. Na splošno izvzenci železnice se vzdržuje provinca sama. Številni italijanski uradniki so plačani iz italijanskega proračuna. Iz italijanskega proračuna so objubilje na tudi velikanska javna dela nad okoli 300 milijonov lir, ki bi se imela izvršiti v treh letih. Od tega ni izvršeno ničesar.

Zamenjava dinarjev v lire. Tako po okupaciji je bil določen kurs 30 lir za 100 din; pozneje spremenjen v korist dinarja: 38 lir za 100 din. Že sama zamenjava je povzročila delno podražitev, ker je bil nivo cen v Italiji višji kot bi odgovarjal reakciji zamenjave. Medtem draginja neprestano raste, deloma radi napredujoče inflacije, deloma radi vedno večjega pomanjkanja blaga. Danes velja nekako pravilo, kar je stalo prej dinar, velja sedaj lito. Zelo so prizadeti uradniki, nameščenci in tudi delavci. Delavcem so povišali ta čas mezde za 20 odst. uradnikom tudi le za malenkost. Cene so sicer za večino predmetov blokirane in maksimalne, blago za vse važnejše življenjske potrebe racionirano. Vse blokirane in maksimirane pa ševeda ne znore nič. Pod roko so cene štiri- in petkrat višje.

Racionirane količine znašajo od 1. nov. 1941 v gramih: Kruh: dnevno 200, za ročne delavce 300, za težke delavce 400 gramov. Krušna moka: 170, za delavce 255, za težke delavce 340 gr. Koruzna moka 300, za ročne delavce 450 za težke delavce 600 gr. Riža, mesečno: 1000, za težke delavce 1300, za ročne delavce 1000 gr. Slad-

kor mesečno: 500 gramov. Medse, tedensko: 100, 180 in 250 gr.

Letina je bila sicer dobra, vendar pridelek Ljubljanske provinc ne bo zdaleka kril potrebe po krušnem žitu. Provinca bo navezana na preskrbo iz Italije. Dosedaj so dobili manjše količine moka, redno pa testenine in riž in sladkor. Najhuje bo za maslobo. Domača produkcija bo krila potrebe komaj za nekaj mesecev. Italija pa jih tudi nima. Polg tega sploh je letina slaba.

Za živino uvedena rekvizija dosedaj 20 odst. od stanja; isti način od srede oktobra za prašiče. Za dom se sme klati 1 prašič, če je 5 oseb v rodbini, 2 do 10 oseb.

Tudi vse drugo blago postaja iz dneva v dan redkeje. Obлека in obutev bo na karte. Trenutno je prepovedana vsaka prodaja tega blaga. V splošnem pa v provinci tozadevno je še vedno položaj kot v Italiji.

Cene pridelkom, ki jih mora kmet oddati, so razmeroma nizke določene Pšenica na primer 155 lir za 100 kg. Vendar dosedaj ni bilo posebnega nezadovoljstva ker kontrola ni bila stroga. Prodajali so pod roko in dobili mnogo denarja. Za prašiče so bili dobili dosedaj kljub določenim maksimalnim cenam štiri in petkratne cene.

Od srede oktobra je tudi rekvizicija za svinje, ob sicer povišanih cenah, vendar mnogo nižjih, kot so bile one, po katerih prodajajo dosedaj. Ker so prijavi malo žita, ker delajo maslo kljub prepovedi itd. izgleda, da se bo kontrola zelo pootrila in so grožnje s konfiscacijo. Izredna je konjunktura za les. Sekanje se močno forsira in bo morebiti celo prisiljeno za izvestne količine.

Brezposelnost delavstva je velika. Sicer obljubljenih velikih javnih del ni. Hujske je z inteligencijo. Industrija trpi radi pomanjkanja surovin. Sicer pa je večji del industrije ostal v ozemlju zasadenem od Nemčije.

Denarni zavodi, zavarovalnice: — Vloge dejansko niso blokirane, dvigi vendar le nekoliko omejeni. Poštna hranilnica pa je vse vloge blokirala. Italijanski zavodi niso pripuščeni. Popolnoma neurejeno vprašanje angažmanov izven province. Prav tako vprašanje bivših jugoslov. dolgov, radi česar položaj vseh denarnih zavodov je zelo neurejen.

Radi navedenega je težak položaj Pokojninskega zavoda, Okrožnega urada in sploh vseh javnih ustanov, ki so ostale z velikim aparatom, s skrojenim delokrogom in neurejenimi obveznostmi in terjatvami. Nemčija konfiskira raznim podjetjem s sedežem v Ljubljani velika premoženja na oni strani. Uradništvo je ostalo vse na (JIC).

KUHARSKA KNJIGA:

Recipes of All Nations

(V angleškem jeziku)

RECEPTI VSEH NARODOV

Stane samo \$2.00

Knjiga je trdo vezana in ima 821 strani

Recepti so napisani v angleškem jeziku, ponekod pa so tudi v jeziku naroda, ki mu je kaka jed posebno v navadi. Ta knjiga je nekaj posebnega za one, ki se zanimajo za kuhanje in se hočejo v njem čim bolj izvežbati in izpopolniti.

Naročite pri:

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th Street New York, N. Y.

VISOKO ODLIKOVANJE ZA AMERIŠKEGA JUNAKA O' HARE-A

Predsednik Roosevelt osebno izroča najvišje vojaško odlikovanje Congressional Medal of Honor poročniku Edwardu O' Hare-u, ki je v eni sami zračni bitki na Pacifiku uničil šest japonskih bombnikov.

VSESLOVANSKI MLADINSKI KONGRES V LONDONU

15. maja, je bilo v Londonu Vseslovanski mladinski zborovanje. Udeležilo se ga je 250 Čehoslovakov, Poljakov, Rusov in Jugoslovancev. Prvi govornik je bil neki češki časnikar. V svojem govoru je dejal: "Letošnje leto je odločilno. Borimo se za naš obstanek. Biti moramo složni in tolerantni. Kdor se ne more boriti s puško v roki, mora pokazati svojo koristnost na tisoč načinov."

Naslednji govornik je bil v imenu Jugoslavije nek mladi Slovenec. Dejal je: "Prišli smo do zaključka, da je naš obstanek možen samo v bratski složnosti. Za nas pravica poštenosti in resnica ne pomenijo samo prazne besede. Mi smo svečano obljubili, da se bomo složno borili proti sovražniku."

Predstavnik sovjetske mladine, je dejal, da Nemci nikdar ne bodo mogli razbiti ruske fronte. Mladina Sovjetske Unije se odločno bori proti zatiranju človeštva, a bori se ne samo za svojo svobodo, temveč za svobodo vseh narodov. Bratje Slovani naj uredite medsebojne odnose in s svojimi velikimi zavezniki na zahodu vodijo vojno proti sovražniku.

Na londonskem zborovanju predstavnikov slovanskih narodov, ki so se ga udeležili predstavniki Čehov, Jugoslovancev, Rusov, Poljakov in

DRŽAVLJANSKI PRIROČNIK

Izšla je nova knjižica, ki daje poljudna navodila, kako postati ameriški državljani.

Poleg vprašanj, ki jih navadno sodniki stavijo pri izpitu za državljanstvo, vsebuje knjižica še v II. delu nekaj važnih točk iz zgodovine Združenih držav, v III. delu poljudna navodila. Razno, pa Proglas neodvisnosti, Ustava Združenih držav, Lincolnov govor v Gettysburgu. Predsedniki Združenih držav in Poslane države.

Cena knjižice je samo 50 centov. In se dobi pri: SLOVENIC PUBLISHING CO. 216 West 18th St., New York

V PESMARICI

"AMERIŠKA SLOVENSKA LIRA"

so vključene sledeče

slovenske pesmi:

1. Podoknica — moški zbor z bariton samospevom
2. Pozdrav — moški zbor
3. Otoki zvon — moški zbor
4. Pomladinska — mešani zbor, z bariton samospevom
5. Lira I. — za solo speve, moški in mešani zbor
6. Lira II. — za mešani zbor
7. Altantini odmevi — za moški in ženski zbor, z bariton samospevom
8. Kantata iz polna 125 — moški zbor
9. Sreč — za samospeve, mešani zbor in spremljevanjem glasovitu
10. Pesni zbor — za samospeve, mešani zbor in spremljevanjem glasovitu ali orgel

CENA SAMO

50 centov

KOMAD

To so koncertne pesni za moške in mešane zore, katere je uglasbil in v samozaložbi izdal MA-TEJ L. HOLMAR, organist in pevovodja pri sv. Vidu, Cleveland, Ohio, 1923.

Naročite to zbirko pri: KNJIGARNI SLOVENIC PUBL. COMPANY 216 W. 18th St. New York

ZA KULTURNO OBNOVO

V Londonu je bila ustanovljena zveza vseučiliških profesorjev iz zasedenih dežel za kulturno obnovo po vojni.

Na svoji prvi seji je zveza v svoji resoluciji izjavila, da je prvi bistveni pogoj obnove neodvisnosti, svobode in pravice in civilizacije. S seje so poslali pozdrave v zasedene dežele svojim tovaršim, zlasti onim, ki se nahajajo v koncentracijskih taboriščih.

V zvezi so zastopani profesorji iz Belgije, Čehoslovake, Jugoslavije, Francije, Grške, Holandske, Norveške in Poljske. Predsednik zveze je poljski profesor Glaser.

Ruske sirote

Rdeča armada, ki osvaja zasebene kraje v Ukrajini, ujaide v vsakem kraju mnogo otrok, ki so ostali brez staršev. Te otroke pošiljajo v republiko Azerbajdžan, kjer so sovjetske oblasti zgradile sirotišnice. Mnogo teh otrok pa so premožnejši ljudje vzrili za svoje in živijo sedaj po privatnih hišah.

JERRY KOPRIVSEK in njegov orkester na ploščah
Terezinka Polka
Na planinah — valček Str. M 575
In DUQUESNE UNIVERSITY
TAMBUCA — Str. M 571
Za toz. cenik in cene plošč so obrnite na: JOHN MARSICH Inc.
463 West 42nd Street, New York

KJE JE —

maj bratranec, ki se nahaja nekje v Kanadi, okrog Windsorja. Piše se JOHN CRNIC, doma iz vasi Bogijavas, občina Podzemelj, Bela Krajina. Zanj bi rad zvedel njegov bratranec John Smuk v Cleveland, Ohio. Ako to sam bere, prosim da se mi oglasi, ali ako kdo drugi ve zanj, mi naj sporoči njegov naslov, na moj naslov: JOHN SMUK, 1184 Norwood Rd., Cleveland, Ohio. (3x)

ADVERTISE in
"GLAS NARODA"

KRATEK OPIS OKRAJA KRŠKO

Fo knjigi: Krajevni Leksikon Dravske banovine.

Okraj Krško je meril 850 stopane ilirsko-panonske zlato-kvadr. km. Najvišjo točko v okraju predstavlja gora Kum (1219 m), najnižja je pa ob izlivu Bregane v Savo. 137 m.

Okraju dajeta obeležje dve večji dolini: Krška in Mokronška ter grčast in hribovit svet ob njih. Krško polje ali Krška kotlina, ki je v svojem spodnjem delu razširjena le na levem bregu Krke, poseže globoko tudi na desni breg Šale.

Okraj Krškega je pri sprejemanju Prepeškega potoka. V kotlini, ki jo tvori široka prodna ravnina, se širi rodovitno Krško polje ter nekaj gozdov od katerih je omeniti hrastov gozd Krakovo med Rakom, Kostanjevico in Leskovcem.

Približno tri četrtine okraja zavzema hribovit svet. Na jugu se strmo dviga nad Krško kotlino širok oči gozdnatih Gorjancev, ki tvorijo mejo okraja skoraj do Trdinovega vrha. V svojem vzhodnem sektorju so Gorjanci, zelo razčlenjeni z gripani številnih potokov in končujejo nad Krškim poljem z vinorodnim gričevjem.

Od rudnega bogastva naj omenimo lignit, ki ga kopljejo pri St. Janežu in pri Sevnici. Pri Sevnici se nahaja tudi cinkova ruda. Pri St. Janžu dobivajo tudi ognjestalno glino.

V Krškem okraju je mnogo tekoče vode. Večji pritoki Save so: Krka, Mirna in Sotla.

V pogledu podnebja segajo na Krško polje še vplivi panonske klime. Kratke zime so zmerno mrzle in poletja vroča. Povprečno pade največ padavin v juniju in nekoliko manj v oktobru. Najmanj dežja ali snega pade v februarju. Poletna polovica leta je bolj deževna od zimске, kar je za uspevanje rastlin zelo ugodno.

V hribovju je padavina večja in podnebje hladnejše.

Rastlinstvo. — Okraj Krškega leži skoraj v celoti v območju ilirsko-panonske flore. Gozdovi so po večini listnati, največkrat samo bukev, ali so ji pa primestni kostanj, javor, gaber in hrast. Krakovski gozd pri Kostanjevici je poln hrasta. Emona (Ljubljana) Praetopa tudi so v njem jelše, topoli in vrbe.

Med travnati so zlasti za-

je držala iz Drnove proti Celju in Ptuj. Živo prometno pot v dolini Krke so Rimljani zavarovali s celo verigo trdnjav, ki so se vrstile od Brezice do Novega mesta. Tudi v srednjem in novem veku so te doline obdržale svoj prometni pomen. Od glavne prometne žile po savski dolini se je ocepila promena pot v dolino Krke, kjer je Kostanjevica ostedotočila vso trgovino. Iz Kostanjevice se je ocepila pot v Žužemberk, pri Bostanju ob Savi pa v dolino Mirne.

Prometni in trgovski pomen teh krajev je bil toliko večji, da radi prehodne lege na sosednje Hrvaško, Severda so pa ti kraji delili s Hrvaško tudi njeno usodo. V časih turskih navalov so se turška krčdel pogosto valila preko Krškega polja. Po dolini Mirne pa na Dolensko.

Savsko bogdarstvo, ki ima svoj začetek že v rimski dobi je posebno cvetelo v srednjem in novem veku. Z blagom prodveem z vinom in žitom iz Hrvaške, Slavonije in Dolenjske natovorjene ladje so vlekle po Savi navzgor s konjsko ali volovsko vprego. Od hrvaške meje pri Jesenicah pa do Zaloge pri Ljubljani, se je vrstilo 14 vlačinskih postaj. Ko je leta 1862 stekla železnica Zidani most—Zagreb, je promet po Savi prenehal.

Od številnih zemljiških gospodov so imeli v spodnjem srednjem veku tu največ zemlje grofje domačini. Pozneje so jo dobili v last deloma Spanhajni, deloma krška škofija. Še pozneje je prehajala iz rok v roke.

V cerkvenem pogledu je bil tudi ta kraj zelo zgodaj organiziran. Začetki večne župnije segajo nazaj v 13. ali celo v 12. stoletje. Najstarejše župnije so bile: St. Rupert, Kostanjevica, Leskovec, Svibno in Sv. Križ. Prvotno so vse župnije pripadale oglejskemu patriarhatu. Leta 1461 sta bili župniji Svibno in St. Jernej pridruženi ljubljanski škofiji, dočim so druge ostale pod goriško nadškofijo do leta 1767.

Obiludenost. — Krški okraj je štel nekaj 54.911 ljudi. Če vzamemo v poštev hribovitost in precej velike gozdove, je bil okraj kar dobro naseljen. Najredkeje je bila naseljena župnija Trebelno. Naselja so v ravnini in v dolinah sklenjena, običajno obcestnega tipa, v gričevju in hribovju pa razložena, večinoma v obliki zaselkov in deloma tudi samotnih kmetij. Na Krškem polju se nahaja nekaj velikih vasi, ki so imele nad 350 prebivalcev: Leskovec, Krška vas, Drnovo, Sv. Križ, St. Jernej. Naselja stoji na terasah, pobočjih, planotah slemenih in vrhovih. Prebivalci v Gorjancih nazivljajo v smeri od Jesenic ob Savi proti Trdinovemu vrhu Dolince, Gorjance, Hriboce, Pregurce, Čecanje in Podgorce. Prebivalci Krškega polja so se imenovali od potoka Semse Poljanci, zahodno od nje pa Zakrakovci. Prebivalci v gričevju so se največ imenovali Hriboce.

Gospodarstvo. — Okraj se je preživljal največ z raznimi poljedelskimi panogami. Glavna pridobitna panoga je bila živinoreja. Leta 1934 je imel okraj 17.791 glav živine, 21.030 konj, 676 ovac in 145 koz. Prešičereja je bila razvita v Krški in tudi v Mokronogski kotlini. Za svinje in prašiče so bili glavni trgi v Brezicah, Novem mestu in Mokronogu. S konje-rejo so se mnogo bavili v šentjernejški in škojanski občini. Gojili so lipice, amerikance, in križance teh dveh pasem. Za konje so bili glavni trgi v St. Jerneju, Bučki in Škojčanu.

Čebelarstvo je bilo zelo razvito v šentjernejški občini, kjer so imele čebele poleti obilo ajdove paše. Leta 1934 je bilo v vsem okraju 3939 panjev. Medu so dali 38.000 kg. voška pa 2782 kg.

Perutnine sta imeli obe kotlini veliko. Leta 1934 je bilo v okraju 76.000 kljunov. Poljedelstvo obstoji za izvoz zlasti v pridelovanju krompirja, zelja in nekaj žita. Njive so posejali tudi z lanom in kopoljo ter živinsko krmo.

Glavna pridobitna panoga na grčastem ozemlju je pa bilo vinogradništvo. Do nalgaja vseh občinah je bilo kraj vinogradov, a najmanj v St. Juriju in Radečah. V visokem zasavskem hribovju trta ne more uspevati. Najbolj je pa bilo razvito na obronkih krškega polja. Pridelovali so bel in rdeč eviček ter ga prodajali v Ljubljano in na Gorenjsko.

Tudi sadjarstvo je dokaj dobro uspevalo. Leta 1934 je bilo v okraju 235.000 sadnih dreves; 110.000 jablan, 43.000 hrusk, 13.500 orehov, 15.700 česnj in 4800 breskev.

V gričevju in hribovju, v Garjancih, in okrog gozda Krakovo se je prebivalstvo precej bavilo z gozdarstvom. V raznih legah, zlasti v ravnini, prevladuje hrastov les. Najprej-nejše prebivalstvo se je pa preživljalo z dnino z delom v premogovnikih in s sezonskim delom. Promet je bil usmerjen deloma v Zagreb, deloma v Ljubljano. Kraji v porečju Mirne so mnogo pridobili z novo železnico Trebnje—Sevnica ki se je dogradila le nekaj let pred izbruhom vojne. V ostalem se je promet stekal na državno cesto Ljubljana—Zagreb in na banovinsko cesto Novo mesto—Krško. V vzhodnem delu pa železnico Zidani most—Zagreb.

Okraj Krško ima mnogo prirodnih lepot, kamor so radi zahajali letoviščarji. V pogledu turškega prometa je važen kraj Smarješke Toplice.

POZDRAV NEOPEVANIM HEROJEM.

Josephine Ripley je v svoji redni rubriki v "Christian Science Monitor" dne 13. maja napisala članek, v katerem poudarja, da se bo resnica o mnogih svetlih trenutkih sedanje vojne zvedela šele, ko bo nastal mir. Pisateljica pravi, da bodo nastale o Tobruku, Kreti bojih srbskih četnikov, Bataana in junaštvi ruskega voja-ka cele pesni. Odstavek, ki se nanaša na nas, se glasi:

"Ko bo zadnji top izstrelil zadnjo kroglo in se bo mir vrnil na svet, se bodo v doline spustili ljudje, možje s Krite in možje generala Mihajloviča. Na glavo generala Mihajloviča ik se bojuje na čelu svoje hrabre vojske, v planinah Jugoslavije, je razpisana nagrada eden milijon dolarjev. Pravijo, da jih je nad 100.000. Med njimi so žene in celo otroci. Ti junaki četniški oddelki so silna ovira za nacije. Nemoi so uje- li generalovo rodbino in rodbine stinajstih njegovih poveljnikov. Zagrozili so generalu, da bodo pobili 16.000 talcev, če ne bo ustavil svoje "spomladanske ofenzive." Mihajlovič jim je indirektno odgovoril v svojem sporočilu jugoslovanski vladi v Londonu, v katerem pravi: "Nadajeval bom boji proti osišču do smrti ali dokler zadnji nemški vojak ne bo zapustil jugoslovanskega ozemlja." Kako ta vojska dobiva svoje potrebščine, tega ne ve nihče, ali vsaj povedati ne ve. Nekateri pravijo, da jih Angličji zalagajo po zraku. Drugi domnevajo, da jim jih tihotapijo na stmo in raz- šlenjeno obrežje južne dahnatinske obale. Resnice o vsem tem bomo najbrž izvedeli po vojni, ko se bomo lahko poklonili junaštvu, duhovitosti in narodni zavednosti teh junakov.

potrebne vlada pomoč vsakega državljanu; pomagajte s tem, da kupujete redno United Savings Bonds ali Savings

znamke.

MOŽJE, ZENE! STARI PRI 40, 50, 60 LETIH! VESELITE SE!

Čudite se leta mlajše, polni razigranosti! Ne pripisujte utrujenosti, izmučenosti, o- stalojstvi svoji starosti! Tisoči so pre- mešeni nad tem, kaj vse stori. Otrav- Vsebuje avtohitone tonike, ki so potrebne pri ljudeh nad 40 let, da jim primanj- kuje železa, kalcijevega fosfata, vita- mina B1, B6, B12, C, E, K, P, S, T, U, V, W, X, Y, Z, AA, AB, AC, AD, AE, AF, AG, AH, AI, AJ, AK, AL, AM, AN, AO, AP, AQ, AR, AS, AT, AU, AV, AW, AX, AY, AZ, BA, BB, BC, BD, BE, BF, BG, BH, BI, BJ, BK, BL, BM, BN, BO, BP, BQ, BR, BS, BT, BU, BV, BW, BX, BY, BZ, CA, CB, CC, CD, CE, CF, CG, CH, CI, CJ, CK, CL, CM, CN, CO, CP, CQ, CR, CS, CT, CU, CV, CW, CX, CY, CZ, DA, DB, DC, DD, DE, DF, DG, DH, DI, DJ, DK, DL, DM, DN, DO, DP, DQ, DR, DS, DT, DU, DV, DW, DX, DY, DZ, EA, EB, EC, ED, EE, EF, EG, EH, EI, EJ, EK, EL, EM, EN, EO, EP, EQ, ER, ES, ET, EU, EV, EW, EX, EY, EZ, FA, FB, FC, FD, FE, FF, FG, FH, FI, FJ, FK, FL, FM, FN, FO, FP, FQ, FR, FS, FT, FU, FV, FW, FX, FY, FZ, GA, GB, GC, GD, GE, GF, GG, GH, GI, GJ, GK, GL, GM, GN, GO, GP, GQ, GR, GS, GT, GU, GV, GW, GX, GY, GZ, HA, HB, HC, HD, HE, HF, HG, HH, HI, HJ, HK, HL, HM, HN, HO, HP, HQ, HR, HS, HT, HU, HV, HW, HX, HY, HZ, IA, IB, IC, ID, IE, IF, IG, IH, II, IJ, IK, IL, IM, IN, IO, IP, IQ, IR, IS, IT, IU, IV, IW, IX, IY, IZ, JA, JB, JC, JD, JE, JF, JG, JH, JI, JJ, JK, JL, JM, JN, JO, JP, JQ, JR, JS, JT, JU, JV, JW, JX, JY, JZ, KA, KB, KC, KD, KE, KF, KG, KH, KI, KJ, KL, KM, KN, KO, KP, KQ, KR, KS, KT, KU, KV, KW, KX, KY, KZ, LA, LB, LC, LD, LE, LF, LG, LH, LI, LJ, LK, LL, LM, LN, LO, LP, LQ, LR, LS, LT, LU, LV, LW, LX, LY, LZ, MA, MB, MC, MD, ME, MF, MG, MH, MI, MJ, MK, ML, MM, MN, MO, MP, MQ, MR, MS, MT, MU, MV, MW, MX, MY, MZ, NA, NB, NC, ND, NE, NF, NG, NH, NI, NJ, NK, NL, NM, NN, NO, NP, NQ, NR, NS, NT, NU, NV, NW, NX, NY, NZ, OA, OB, OC, OD, OE, OF, OG, OH, OI, OJ, OK, OL, OM, ON, OO, OP, OQ, OR, OS, OT, OU, OV, OW, OX, OY, OZ, PA, PB, PC, PD, PE, PF, PG, PH, PI, PJ, PK, PL, PM, PN, PO, PP, PQ, PR, PS, PT, PU, PV, PW, PX, PY, PZ, QA, QB, QC, QD, QE, QF, QG, QH, QI, QJ, QK, QL, QM, QN, QO, QP, QQ, QR, QS, QT, QU, QV, QW, QX, QY, QZ, RA, RB, RC, RD, RE, RF, RG, RH, RI, RJ, RK, RL, RM, RN, RO, RP, RQ, RR, RS, RT, RU, RV, RW, RX, RY, RZ, SA, SB, SC, SD, SE, SF, SG, SH, SI, SJ, SK, SL, SM, SN, SO, SP, SQ, SR, SS, ST, SU, SV, SW, SX, SY, SZ, TA, TB, TC, TD, TE, TF, TG, TH, TI, TJ, TK, TL, TM, TN, TO, TP, TQ, TR, TS, TT, TU, TV, TW, TX, TY, TZ, UA, UB, UC, UD, UE, UF, UG, UH, UI, UJ, UK, UL, UM, UN, UO, UP, UQ, UR, US, UT, UY, UZ, VA, VB, VC, VD, VE, VF, VG, VH, VI, VJ, VK, VL, VM, VN, VO, VP, VQ, VR, VS, VT, VU, VV, VW, VX, VY, VZ, WA, WB, WC, WD, WE, WF, WG, WH, WI, WJ, WK, WL, WM, WN, WO, WP, WQ, WR, WS, WT, WY, WZ, XA, XB, XC, XD, XE, XF, XG, XH, XI, XJ, XK, XL, XM, XN, XO, XP, XQ, XR, XS, XT, XU, XV, XW, XX, XY, XZ, YA, YB, YC, YD, YE, YF, YG, YH, YI, YJ, YK, YL, YM, YN, YO, YP, YQ, YR, YS, YT, YU, YV, YW, YX, YZ, ZA, ZB, ZC, ZD, ZE, ZF, ZG, ZH, ZI, ZJ, ZK, ZL, ZM, ZN, ZO, ZP, ZQ, ZR, ZS, ZT, ZU, ZV, ZW, ZX, ZY, ZZ.

TAKO GOVORE NEMOI.

Moč idej. — Spoznali smo, da moč naroda ni samo v nje- govem orožju, marveč tudi v njegovih idejah. Velika ideja in vera ki jo ideja navdihuje, moreta premikati gore. — Dr. Goebbels, 13. avg. 1938.

Neomajni sovražnik boljše- vizma. — Pozvali smo tvorne sile vseh dežel na skupno bor- bo proti uničenju Evrope po boljše vizma. V neomajni od- ločnosti stojamo proti skupni fronti demokracije in boljše- vizma. — Dr. Goebbels, 13. avg. 1938.

Neomajni prijatelj boljše- vizma. — Fuehrer in Stalin sta se odločila za prijateljstvo. Ne-

napadalni pakt je ustanovil dila in se razvijali. — von Rib- benthrop v Moskvi 24. avgusta 1939.

Slovenske Knjige

LEPA KNJIGA je kulturna poslanka; odprimo ji vrata v naše domove, odprimo ji srce...

LISTKI

Spisal Ksaver Meško. (144 strani.) Cena 70c

MARKO SENJANIN — SLOVENSKI ROBINSON Cena 75c

MILLJONAR BREZ DENARJA Spisal Phillips Oppenheim. (92 strani.) Do skrajnosti napet roman iz modernega življenja. Oppen- heim je znal angleški roma- nopisec poznan po celim sve- tu. Cena 75c

MALENKOSTI Spisal Ivan Albrecht. (120 strani.) Cena 75c

V ROBSTVU Spisal Ivan Matičič. (235 strani.) Ivan Matičič je eden tistih red- kih naših ljudi, ki ne pozna sa- mo vojne in njenih grozot ter posledic, ampak zna tudi vse pretresljivo opislati. Cena \$1.25

ZADNJI VAL Spisal IVO ŠORLI Poznal slovenski pisatelj nam v tej knjigi podaja ne- lo zanimive podatke o svo- jih doživljajih v Rogaški Sta- tni. cena \$1.—

SLOVENSKO SAMOSTOJNO BOLNIŠKO PODPOMO DRUŠTVO za Greater New York in okolico, ink.

Kdor izmed vojakov ali vojakinj je ni član tega društva naj vpra- ša svojega prijatelja ali prijateljico ali pa enega izmed odbornikov za natančna pojasnila. V nesreči se šele spozna, kaj pomeni "biti član dobrega društva."

TEKOM 30-LETNEGA POSLOVANJA je društvo izplačalo \$10.000 surnoline in \$18.357 bolnišnic in lina v plačnjal \$16.466.79.

Naložen denar je: \$ 5000.00 Defense Bonds \$ 4050.00 U. S. Savings Bonds \$ 7416.79 naloženih v bankah

Skupno \$16.466.79 Odpor za Leta 1942:

Predsednik: MIHAEL UREK 82 Weirfield St., Brooklyn, N. Y. Podpredsed.: ANDREJ IVANŠEK 290 Harmon St., Brooklyn, N. Y. Nadzornik: I. VINKO ZALOKAR 71-09 — 68th Street Glendale, L. I. Arhivar: JOSEPH POGACHNIK, 580 Liberty Ave., Williston Park, L. I. Društvo zbora vsega četno sabote v svojih društvenih prostorih v American Slovenian Auditorium, 253 Irving Ave., Brooklyn, N. Y.

napadalni pakt je ustanovil dila in se razvijali. — von Rib- benthrop v Moskvi 24. avgusta 1939.

ŽIVI IZVIRI

Spisal IVAN MATIČIČ

Knjiga je svojevrsen pojav v slovenski književnosti, kaj- ti v nji je v trinaestih dolgih poglavjih opisanih trinaest rodov slovenskega naroda od davnih početkov v starem slovanstvu do današnjega dne. Knjiga je verno zrcalo našega življenja in trplje- nja, in kdor jo prebere bo vedel o Slovencih več kot mu more nuditi katerikoli naše zgodovinsko delo.

13 POGAVLJ — 413 STRANI V PLATNU VEZANO Cena \$2. Poština plačana

Po 50c zvezek Andrej Ternovec (Ivan Albrecht) Bele noči mali junak. (Dostojevski) Filozofska zgodba (Alojs Jiranek) Na različnih potih (Franc Prisec) Verne duše v vlačah (Prosper Mirime)

Po 75c zvezek Belfegor (Arthur Bernede) Po strani kloboč (Damir Feigel)

Po \$1 zvezek Veridicus (Pater Kajetan) Rudarska balada (Marija Majerjeva) Prigodbe čebelice Maje (Waldemar Bonsels) Pingvinski otok (Anatole France)

Po \$1.50 zvezek Zločin in kazen (F. M. Dostojevski)

VAŽNO ZA NAROČNIKE

Poleg naslova je razvidno do kdaj imate plačano naročnino. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretja pa leto. Da nam priha- rite nepotrebnega dela in stroškov, Vse prošimo, da skusate naročni- no pravčasno poravnati. Pošljite naročnino naravnost nam ali jo plačate našemu zastopniku v Vašem kraju ali pa kateremu izmed zastopnikov, katih imena so tikana v spodnji tabeli, ker so upravi- čeni obiskati tudi druge naselbine, kjer je kaj naših rojakov nas- eljenih. Zastopnik bo vam izročil, potrdilo za plačano naročnino

CALIFORNIA: San Francisco, Jacob Lauske	CLEVELAND: Antons, Bobek, Chas. Kar- linger, Jacob Reanik, John Stipala Girard, Anton Nagode
COLORADO: Pueblo, Peter Cullig. Wausenburg, M. J. Bayak	LOUISIANA: Louis Balant, John Kume Youngtown, Anton Kikali
INDIANA: Indianapolis: Frank Zupancič	OREGON: Oregon City, J. Koblar
ILLINOIS: Chicago, J. Heršič Cicero, J. Fabian (Chicago, Glasov in Illinois) Joliet, Jennie Bambich La Salle, J. Spelich Mascoutah, Martin Doleac North Chicago in Waukegan, Mosh. Warak	PENNSYLVANIA: Bessemer, John Jernitar Conemaugh, J. Brezovec Coverdale in okolica, Jos. Pačernel Export, Louis Zupancič Farrell, Jerry Oburn Forest City, Math Simun Fr. Blodnikar Greensburg, Frank Novak Homer City, Fr. Ferechak Imperial, Vence Palcich Johnstown, John Polants Krayn, Ant. Taulfell Luzerne, Frank Balloch Midway, Jona Žust Pittsburgh in okolica, Philip Pragar Stretton, A. Hren Turtle Creek, Fr. Schiffrer West Newton, J. Jovan
MARYLAND: Kittimiller, Fr. Vozopitve	WISCONSIN: Milwaukee, West Alia, Fr. Šeb Šebogyn, Joseph Kakeš
MICHIGAN: Detroit, L. Pliskar	WYOMING: Rock Springs, Louis Tasehar Diamondville, Joe Holien
MINNESOTA: Oshkosh, J. Lukačič Rye, Jos. J. Pesel Wheaton, Louis Gonda Gilbert, Louis Vesel Hibbing, John Povše	
MONTANA: Roundup, M. M. Panlas Wahoon, L. Champs	
NEBRASKA: Omaha, P. Broderick	
NEW YORK: Brooklyn, Anthony Syst Gowanda, Karl Stralich Little Falls, Frank Wasle Worcester, Peter Bodo	
OHIO: Barberton, Frank Trina	

UPRAVA "GLAS NARODA"

KNJIGARNA Slovenic Publishing Company 216 West 18th Street New York City

TRIJE RODOVI

Dogodki iz nekdanjih dni. — Spisal: ENGELBERT GANGL

13

Mati Pavla Plesca, stara, lobečna Marija Pleščevo, je imela majhno trgovino na skrajnem gornjem koncu mesta. Edinega otroka, sina Pavla, je ljubila z vso slepoto materinega srca. On pa ubošto sta bila dedščina, ki jo je ostavil mož, ko je umrl. Pavla je dala izsolati za trgovca, kar je bil oče sam. Pritrgavala si je in stradala, da je pošiljala denar za sina, ki je hiral v Ljubljani. Oče je imel iz početka, ko se je poročil, cvetočo trgovino. A ugašala je bolj in bolj. Ko je umrl, ni bilo nikjer ničesar. Vdova je začela na svojo roko, a vsi njeni napor niso izdali nič. Kjer je zastavila svoje sile, tam je praznina nesreča. Njena pot je šla v strm klanec. Vse vprek je raslo trnje, tako gosto prepreženo, da ni mogla stopinja naprej.

Vedno je upala, da ji pomore sin. Pavlovo življenje pa je bilo veselo in brezskrbno. Ni se mu hotelo drugače. Bil mu je v krvi brezbržno uživanje. Kar je mati sproti zaslužila, to je Pavel sproti pogljal. Ne iz hudobnosti, ampak zato, ker ni mogel drugače. Bil je človek brez volje. Zgodilo se je, da se mu je oglasilo vprašanje, kaj bo, kadar ne bo matere, ki dela zanj? Takrat se je vrgel v vrtnice uživanja. V vinu in pesni je potapljal skrb. "Saj to je pesni namen, da vara." In je slepil sam sebe.

Doma je ostajal, dokler je bilo kaj denarja. Ko je pretil polom, je ostavil dom in si poiskal službo v trgovini. Ko si je mati toliko opomogla, da ji niso zaprli branjarije, je prišel nazaj. Redoma na njeno povabilo.

"Pridi! Zopet je vse v redu. Lahko boš pri meni. Kaj bi se potikal po svetu, ko se ti obeta doma lepo življenje. Glej, Pavel! Tako žalostno je, če te ni. Nikjer ni nikogar, da bi živela zanj, če ni tebe. Nočijo tako dolgo, ker jih prečujem v skrbeh zate. A tako lepi so dnevi, ker jih preživim v hrepenenju po tebi. Pridi!"

Bolj kot mati pa je vabila Pavla Lenka. Ni mu pisala, ni ga klicala, a vračal se je zaradi nje. To je bilo, kar mu je zbuhalo občutje. A občutje se je oglašalo tako rahlo, tako ponizno, da je že umrlo, čim se je zbudilo. Eno je bilo gotovo: ako vzame Lenko, bo hipoma konec gnotnim skrbem. Tedaj se začne novo življenje. Ako ne dobi Lenke, potem je enako, če živi tako ali drugače. Kadar je bilo njegovo srce mirno in upanja polno, takrat se je vztrajno bavil s trgovino. Urejal je materi račune, naročal blago in z vpludnim vedenjem, vabil ljudi v trgovino. A kar hipoma ga je obšla slutnja, da je vse upanje zaman, in tedaj je Pavel iskal tešila v veselju družbi. Ta slutnja ga je spremljala povsod. Ko je radost med petjem in vinom priklopila do viška, je zrasla v njem z vso mrzlo grozo. Glas, grozeč in zasmehljiv, mu je zazvenel po duši. "Saj je vse zaman! Obsojen si v pogubo!"

Ko se je pred pol letom zopet vrnil domov, je bil kot vselej reden gost Ribičeve gostilne. Mati ga je vprašala, zakaj hodi ravno tja. In ko ji je povedal, da hodi zaradi Lenke, je bila žalostna. Vezali so staro Pleščevo z Ribičevo hišo mračni spomini. Kadar je čula Ribičevo ime, je pobledele v lice, da je bilo videti, kakor bi vstala od smrti. Sin se ni menil za to. Ni umel materine žalosti. A sama mati mu ni hotela odkrivati preteklosti.

Pavla je Lenkina izpoved popolnoma potrla. Pripovedovala mu je, da jo misli oče — ne da bi je vprašal — dati onemu iz Zavinkovcev. Misli pa si je, da je to le golo domnevanje, ki nima nikakršne podlage. Današnja skupna večerja pa naj bi bila prvi začetek skupnemu življenju.

Ves razvnet se je vrnil Pavel k materi. Popoldne je bilo malo kupcev. Opravili so večino za dopoldne. Vračali so se domov, drugi so zopet posedali po gostilnah. Tako sta bila Pavel in mati največ sama. Sin je slonel na vratih. Pušil je in gledal po ulici. Mati je sedela v kotu. Računala je, kolko ostane danes čiste. Nad njo je visela na steni podoba Matere božje. Pod njo je gorela v rdeči posodi lučica. Žalostno je vztrepetaval plamenček. Plašna rdečkasta svetloba je begala od njega in se izgubljala v belem dnevu, ki je gledala skozi vrata in okno v tesno prodajalnico.

Zdaj in zdaj je stopil Pavel od vrat do mize ter si natočil kupico vina, ki jo je izpil v dušku.

"Ali si žejen, Pavel?" ga vpraša mati. "Taka vročina je danes," reče Pavel. "Oh, in več ko človek pije, bolj ga žeja." "S tem hočete reči, da ne bi pil več?" pravi osorno sin. "Ne. Toda vendar — morda pa le preveč piješ!" zatoži starka.

"Kdo bi ne pil ko je tako, kakor je!" reče Pavel in si iznova napolni kozarec.

Mati ga ni slišala, niti videla. Komaj je izrekla ono neznančno občutje, se je že spomnila svojega moža. Iz njenih spominov, tolikokrat okropljenih s solzami, tolikokrat priklanih iz pozabnosti v dolgih, skrbih polnih nočeh, je vstala podoba njegova, ki je bil Pavlu oče. Ravno tak je bil kakor sin. Takega lica in take rasti. Lep mož je bil. Ozirala se je nanj s sladkim ponosom: z neopisno srečo je gledala vanj. A ko so se mu začele črtati tenine proge pod očmi, ko je jelo lice bledeti in usihati, tedaj se je začelo njegovo umiranje, dolgo in strašno. A kdo drugi je bil nego Ribič, ki mu je odprl pot v pogubo, v zgodnjo in nezahvalno pogubo? Kdo je bil kriv, ako ne Ribič, da je njen mož iskal utehe v pijanosti in naposled se je v svojo potopil v njo? In ali ne opaža tudi že na sinovini lici, kadar vstane zjutraj pozno in se umika pred njo, kako mu igra temna senca pod očmi?

Starki se obrnejo oči tja gor, kjer je plapolala v rdeči posodi ponižna lučica. Presti se ji oklenejo prstov. Prav tja do ust se ji spno roke in še više gor se ji spno, kakor bi hotelo pomesti k nji, katere podoba je visela na steni, tisto prošnjo, ki je je govorilo srce in ki so jo šepetala usta. Utrnila se je v rdeči posodi jasnejša luč. Veselo je švignil plamen kvišku, zasvetilo se je naokrog.

(Nadaljevanje.)

INOZEMSKI NABORNIKI V ISTI VRSTI Z DRŽAVLJANI

Sedaj se vrši nova porazreditev vseh inozemcev, da-li imajo prvi papir ali ne, za svrhe vojaškega nabora, in to v skladu s sledenjo regulacijo, ki so stopile v veljavo dne 16. marca.

Poprej so bili inozemci avtomatično postavljeni v razrede Class IV-C. V bodočnosti bodo pa klasificirani brez ozira na svojo narodno pripadnost, marveč na isti način kakor ameriški državljani. Nove regulacije se tičejo sovražnih inozemcev ravno tako, kakor inozemcev, ki so državljani ali podaniki sovjetskojuznih ali nevtralnih dežel. Ravno tako se ne napravljajo nikakoli razlik med inozemci, ki imajo prvi papir, in onimi, ki ga nimajo.

Potem, ko je bila izvedena nova klasifikacija, oziroma po prvotni klasifikaciji, kar je naloga lokalnih nabornih odborov toliko za državljane, kolikor za inozemce, se od inozemcev zahteva, naj izpolnijo posebno tiskovino. Ta tiskovina, ki gre pod imenom Form 304, ko bo izpolnjena, podaja življenjepis in izjavo vsakega posameznega inozemca. To se predloži vojaški oblasti, ki določi, da-li je dotični inozemec tak, da ga morejo sprejeti v vojsko. Ako vojaška oblast je ugotovila, da bi moral biti pozvan v vojsko, on se mora prijaviti za vojaško službo, čim njegov lokalni naborni odbor pride do njegove številke. Ako ga vojaška oblast ne smatra za sprejemljivega, on bo postavljen nazaj v razred IV-C.

Inozemci, ki so državljani oziroma podaniki nevtralnih dežel, da-li imajo prvi papir ali ne, imajo pravico zahtevati oprostitev od vojaške službe z ameriškim silami. Da to stori, mora inozemec vložiti prošnjo, ki se naziva Form 301 pri lokalnem nabornem odboru. Vsi inozemci nevtralnih dežel bi morali pa znati, da, ako zahtevajo oprostitev kot nevtralnici, so kasneje za vedno izključeni od ameriškega državljanstva.

Inozemci, ki so državljani podaniki sovražnih ali sovjetskojuznih dežel, so podvrženi "nasilnemu postopanju in, pred vsem, ne morejo biti oproščeni od vojaške službe v vojski Združenih držav, ako zahtevajo tako oprostitev na tiskovini Form 301.

Nekaj malo inozemcev v tej deželi, ki niti nimajo služiti v vojski, niti se nimajo registrirati, spada v sledeče štiri razrede:

1. Nekateri zastopniki, uradniki in nastavljenici tujih vlad in njihovi sinovi;

2. Inozemci, ki so člani in aktivni službi oboroženih sil sovjetskojuznih ali nevtralnih dežel;

3. Inozemci, ki pred dnem 16. februarja 1942 so bili zakonito pripuščeni v Združene države za začno bivanje in ki odpotujejo pred dnem 16. maja 1942, razen ako je bilo njihovo bivanje podaljšano v zmislu predpisov, ki se nanašajo na to stvar;

4. Inozemci, ki so po 16. febr. 1942 zakonito vstopili v Združene države, ali le za začasno bivanje in ki odpotujejo tekom treh mesecev po vstopu, razen ako je bilo njihovo bivanje podaljšano v zmislu predpisov, ki se nanašajo na to stvar.

Značaj dežel, sedaj v vojni, kot je bil označen za svrha nabornega sistema, navaja le Nemčijo, Italijo in Japonsko kot sovražne dežele. Bolgarska, Madžarska, Rumunska in 35 drugih dežel je označen kot "nevtralnih." Sovjetskojuzne dežele so: Velika Britanija, Severna Irsko, Britanski dominij preko morij, Indija, Zveza Sovjetskih Republik, Kitajska, Avstralija, Belgija, Kanada, Costa Rica, Kuba, Čehoslovaška, Dominikanska republika, El Salvador, Grška, Guatemala, Haiti, Honduras, Luksemburg, Nizozemska, Nova Zelandija, Nicaragua, Norveška, Panama, Poljska, Unija Južne Amerike in Jugoslavija.

SMRTNA KOSA

V So. Chihego, Ill. je na Materin dan umrla dobro poznana Mrs. Požek. Omenjena se je to nedeljo udeležila dveh sv. maš. Okoli 10. ure ji je nenadoma postalo slabo in kmalu nato je izdihnila svojo dušo. Zapuščala dve hčeri, dva sinova in več sorodnikov.

V East Moline, Ill. je pred dnevi umrl John Šimenc, star 50 let in rojen v Mengo pri Kamniku. Bil je veselo naraven in je vedno rad prepeval.

Molitveniki

v krasni vezavi importirane iz starega kraja...

Slovenski molitveniki:

KVIŠKU SRCE—št. 415
2 1/2 x 3 1/2 inčev — 224 strani

Cena 75 centov

RAJSKI GLASOVI — št. 408

2 1/2 x 4 1/2 inčev — 255 strani

vsebov Sv. Krizev Pot

Cena \$1.50

RAJSKI GLASOVI—št. 415

2 1/2 x 4 1/2 inčev — 255 strani

vsebov Sv. Krizev Pot

Cena \$1.50

NEBESA NAŠ DOM — št. 415

2 1/2 x 4 1/2 inčev — 384 strani

Cena 75c

SERBI ZA DUŠO (št. 408)

3 x 4 1/2 inčev — 512 strani

Cena \$1.75

NEBESA NAŠ DOM—(št. 415)

2 1/2 x 4 1/2 inčev—384 strani

Cena 75c

— — — — —

(Ker se nam je posrečilo dobiti te

molitvenike po zelo nizki ceni, jih

tudi moremo prodajati po gori o-

značeni ceni. Zaloge pa ni posebno

velika, zato jih naročite čimprej,

da vam bomo mogli s njimi po-

streči.

Angleški molitveniki:

(ZA MLADINO)

KEY OF HEAVEN

fino vezano 35

v umje vezano 75

CATHOLIC POCKET MANUAL

v fino umje vezano.....1-

Slovenic Publishing Company

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

KUPUJTE

UNITED STATES SAVINGS BONDS in STAMPS

POLOŽAJ GUMIJA.

V Združenih državah primanjkuje gumijs. Ako skrbno razpolagamo z gumijem, ga bomo imeli zadosti za naše vojaške potrebe, vsakdo pa mora biti varčen z njim, ako hočemo, da se kolesa vrtijo tu doma in da imamo zadosti gumijsa za absolutno potrebo.

Za časa miru so Združene države porabile 750,000 ton gumijsa na leto oziroma približno polovico svetovne zaloge in 98 odstotkov gumijsa smo dobivali iz Daljnega vzhoda. Tri četrtine te količine so šle v obročje in obročne cevi in ostalo v približno 50,000 raznih predmetov kot so na primer galoše, lekarne, kolesa, predmete za vročo vodo, itd. Ti obroči so vozili 34,000,000 avtov za več kot 500,000,000 milj čez najfinjšo cestno mrežo na svetu.

Ko so Japonci vdrl v Britansko Malajo in Nizozemsko Vzhodno Indijo, odrezali so nas od glavnih virov našega gumijsa. Kar uvažamo iz Južne Amerike in Afrike, je razmeroma neznamno, naša industrija umetnega gumijsa je šla v povojih in vzame precej časa, predno si preskrbimo kako produkcijo iz guayale rastlin.

Zaman je pričakovati čudeže. Izhajati pač moramo s tem, kar imamo, in moramo paziti, da stvari iz gumijsa, ki jih imamo, trajajo čim dalje mogoče, ter moramo prihranjati si vsak kosček starega gumijsa, ki ga imamo.

Izgubili smo svojo zalogo gumijsa ravno tedaj, ko so naše potrebe prišle do vrhunca v vsej zgodovini. Moderne vojne se vedejo na gumijsu. Vojaški stroji se pomikajo v bitko na gumijsu. Petdesedemdeset ton gumijsa, oziroma toliko, da bi zadostovalo za izdelanje 17,143 obročev gre v vsako novo bojno ladjo, da navedemo le en primer. Pontonski most desetih ton vporablja 3,200 funtov gumijsa, mali vojaški voz, ki se taji za proizvodnjo, 398 funtov in dežni površnik vojaška dva funta. Pa ne moramo le zalagati svoje lastne vojske, marveč tudi one zaveznikov.

Razni so načini, kako morejo civilisti odponagati proti tej potrebi. Ako kdo vozi avto, naj pazi na svoje obročje kol bi bili iz samega zlata. Vsak avtomobil nosi približno 70 funtov gumijsa v svojih obrocih in zraven 50 funtov pod pokrivalom stroja. Skupna količina gumijsa v vseh avtih Zdr. držav je približno 1,180,000 ton. Evo, kaj naj storiti, da vaš delež traja čim dalje mogoče.

Vozite le tedaj, kadar je skrajno potrebno. Spreminjajte obročje od kolesa do kolesa, tako da se bodo enako obrabljali.

Izdržite vedno kolesa v ravni črti, da se ne migajo in vporabljajo gumijs.

Ne startajte naglo, ne ustavljajte se naglo in ne

udarjajte z obročem ob rob cestnega hodnika.

Pred vsent, vozite počasi, skrbno in uljudno.

Drug način je ta, da se gumij prihranja potom prireševanja. Preiščite podstrešje, klet in prostore za hišo, da najdete stari gumij. Stari obroč, s katerim so se otroci igrali, obnošene galoše, posoda za vročo vodo, ki ni več za rabo, celo stare obgriznjene dojenčkove sesalke — vse je za rabo. Starinar to kupi in odpošlje v tovarne, kjer se stari gumij stoplje, pomeša z novim gumijem in pretvari v one stvari, ki jih dežela potrebuje.

Gumij v povprečnem avtu bi zadostoval za štiri pnevmatične rešilne čolnice v bombnikih; 200 ženskih pasov (girdle) vsebuje zadosti gumijsa za eno vojaško plinsko masko; gumij, ki je poprej šel vsak mesec v naše glavnice, bi zadostoval za obročje za 1,700 vojaških kamionih poldrugih ton.

RDEČI KRIŽ BO ODPRAVLJAL POŠTO UJETNIKOM NA JAPONSKEM.

Ameriški Rdeči križ je objavil, da pisma, naslovljena na ameriške vojne ujetnike, se morejo odpošljati s strani sorodnikov in prijateljev v tej deželi potom Mednarodnega odbora Rdečega križa v Ženevi. Pisma pa ne smejo odpošljati, ako se le domneva, da je dotičnik morda postal ujetnik. Dokler imena dotičnih ujetnikov ne bodo objavljena v uradnih listih, naj se ne ukrene ničesar za dostavljanje pošte k istini. Provost Marshall general vojnega departmanta je pred kratkim objavil, nove sezname 120 vojaških in mornariških oseb, ujetih od Japoncev na Wake Island.

Dokler se ne dobijo popolnejše informacije, naj se pisma na vojne ujetnike adresirajo takole:

Čim in naslov in panoga v kateri službi. Poprej bivašot (navedi kraj, kjer je bil ujet). Ameriški ujetnik na Japonskem; potom Mednarodnega odbora Rdečega križa v Geno-

Rojake prosimo, k o pošljejo za naročnino, da se poslužujejo — UNITED STATES OSIROMA CANADIAN POSTAL MONEY ORDER. ako je vam le priročno

Note

ZA PIANO-HARMONIKO ali KLAVIR

BREEZES OF SPRING

TIME OF BLOSSOM (Cretal čas)

SLOVENSKI FANTJE

VSE BOM PRODALA

SLOVENIAN DANCE

VANDA POLKA

PO JEZERU

K O L O

OHIO VALLEY

SYLVIA POLKA

TAM NA VRTHI GREDI

MARIBOR WALTZ

SPAVAJ MILKA MOJA

ORPHAN WALTZ

DEKLE NA VRTU

OJ, MARIČKA, PEGLJAJ

ŽIDANA MARELA (polka)

VESELI BRATCI (mazurka)

BARČICA

MLADI KAPETANE

KO PTICA TA MALA

ZVEDELE SEM NEKAJ

POJDI Z MENOJ

DOL S PLANINE

GREMO NA STAJERSKO

STAJERIŠ

HAPPY POLKA

ČE NA TUJEM

35 centov komad 3 za \$1.

MOJA DEKLE JE ŠE MLADA

Po 75c komad:

Naročite pri

KNJIGARNI

SLOVENIC PUBLISHING CO.

216 West 18th St., New York

— — — — —

vi... Na primer: John Doe,

Private, Infantry, formerly of

Wake, American Prisoner of

War in Japan. International

Red Cross Committee, Genoa,

Switzerland.

V kotu, kjer se po navadi

prilopljajo poštna znamke, naj

se napiše: "Prisoner of War

Mail. Postage Free".

Pisma, ki se odpošljajo voj-

niim ujetnikom, so poštnine

proste, kakor je to določeno po

Genovski konvenciji Rdečega

Križa od leta 1929. Dosedaj ni

bilo nič ukrenjeno glede pro-

ste poštnine za pisma, naslov-

ljena na internirane civiliste,

dasi se regulacije v tem pogle-

du skratka pričakujejo. Za

enkrat je treba plačevati poštni-

nino za pisma na internirane

civiliste.

Dosedaj se ni nič uredilo za

pošiljanje paketov vojnim ujet-

nikom v japonskih rokah in

naj se ne priloži nikak denar

v pismih.

F.L.I.S.

SEDAJ LAHKO DOBITE LASTNOROČNO PODPISANO KNJIGO

TWO-WAY PASSAGE

PISATELJA LOUIS-A ADAMIČA ZA NAVADNO CENO

\$2.50

Pri naročbi se poslužite naslednjega kupona

Pošiljam Money Order za lastnoročno podpisano knjigo: "THE TWO-WAY PASSAGE" za \$.....

Moje ime

Št., ulica ali Box št.

Mesto in država

.....

Naročite lahko to knjigo pri:

KNJIGARNI